

מסורת הש"ס

(א) שנת נא. מ"ק י: ימות מל. לקמן נא. (ב) ויפלו מל. (ג) ועידין סה: ויפלו. (ד) ויפלו מל. נא. (ה) ויפלו מל. נא. (ו) ויפלו מל. נא. (ז) ויפלו מל. נא. (ח) ויפלו מל. נא. (ט) ויפלו מל. נא. (י) ויפלו מל. נא. (יא) ויפלו מל. נא. (יב) ויפלו מל. נא. (יג) ויפלו מל. נא. (יד) ויפלו מל. נא. (טו) ויפלו מל. נא. (טז) ויפלו מל. נא. (יז) ויפלו מל. נא. (יח) ויפלו מל. נא. (יט) ויפלו מל. נא. (כ) ויפלו מל. נא. (כא) ויפלו מל. נא. (כב) ויפלו מל. נא. (כג) ויפלו מל. נא. (כד) ויפלו מל. נא. (כה) ויפלו מל. נא. (כו) ויפלו מל. נא. (כז) ויפלו מל. נא. (כח) ויפלו מל. נא. (כט) ויפלו מל. נא. (ל) ויפלו מל. נא.

לעזי רש"י

ברליינער. פטריה. קבליינער. קבליינער. יתד, וי, יד.

מוסף רש"י

אין בהן משום בישולי עכו"ם. שמואל כמחמם בישולי נכריים משום חממת ועל שאלת כמו שהיה מי לא גזר על כולו, דכיון שאלת כמו שהיה מי לא שאל, ללא גזר מדי, ולפי נאכלת על ידי מלחן מי לא שאל. אפילו מריש אוניה. ואע"פ שמתיר לנכרי (כתובות ה:). כמאכל בן דרוסאי. לטעם היה מושג בישולי עכו"ם (שבת כ:). כל שאל מושג בן ישראל מאלה בן דרוסאי. שוב אין גמגומי משום בישולי נכריים (שם).

רבינו חננאל

כ"י שמואל בר יצחק דאמר משום רב כל הנאכל כמות שהוא בחי אין בו משום בישולי עובדי כוכבים. בסורא מתנו הכי. בפומבדיתא מתנו להא דא רב חננאל שאלו עולה על שלחן מלכים לאכול בו את הפת אין בו משום בישולי עובדי כוכבים. איכא בינייהו דגיס קטנים וארדי ודייסא דהני כגון דגיס קטנים. וארדי (ל) אין נאכלין בחי נאכלין בפת. ודייסא נאכלת בחי ואניה נאכלת בפת כ"י. כותל של עובדי כוכבים מותר ולא חיישון לפת שיש בו. שאין פת עובדי כוכבים אסורה באכילה אי לא משום חממת. אבל לכותל שרי דתני ר' חייא לוחם האפוי לכותל העשויה כלמורים פטורה מן החלה. אמר רב אסי אמר רב דגיס קטנים מלוחים אין בהם משום בישולי עובדי כוכבים. אמר רב יוסף אם צלאן עובד כוכבים סומך עליהן משום ערובי תבשילין. ואי עבדיהו עובד כוכבים כסא דהרסנא קמחא עיקר ולא הרסנא וליפיק אסורי. אמר רב ברונא אמר רב עובד כוכבים שהצית אור באגם כל חגבים שצלו מחמת האור ולא דיעו אי טמא ואי טהור כולן אסורין ולא מיבעיא עובד כוכבים אלא אפילו ישראל שהצית האור

(א) אולי דל"ל נאכלת בחי (ומפסק דמיידי נאכלת) ונאכלת בפת ודייסא אינה נאכלת בחי וכו' וי"ע שם.

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לח.

עין משפט
נר מצוה

קמא א ב מ"י פ"ז מהל' מלכות אסורות הלכה יד טו סגנו לאין קמא טושי"ע י"ד פ"י ק"י ספ"ה: קב"ב ג מ"י שם הלכה טו טושי"ע שם ספ"ה: י"ב: קב"ב ד טושי"ע שם ספ"ה: י"ג: קב"ב ה ו מ"י שם הל' טו טושי"ע שם ספ"ה: קב"ב ז מ"י שם הלכה טו טושי"ע שם ספ"ה: קב"ב ח טושי"ע שם ספ"ה: ח:

רבינו חננאל (המשך)

באגם אסור. ומעשה שהיה בעובד כוכבים אחד היה. אבל משום בישולי עובדי כוכבים בהאי גזווא לא אסורי דהא א"ר יוחנן עובד כוכבים (שהרד"ק) [ההרד"ק] רישא שרי למיכל ישראל מינה אפילו מריש אוניה. אלא לא לעבורי שער קא מביחין ולא לבשולי. הבא נמי לגלויי אגם קא מיכין. דייק רבנא מהא דא"ר יוחנן עובד כוכבים (שהרד"ק) [ההרד"ק] רישא שרי למיכל מריש אוניה שמתבשל לפי שעה עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא וקבר בה ישראל קרא ונתבשלה שרי. פ"י מי שנתן יתירות של עץ לייבשם לנעץ בספינות כמו מסמרים. ואמרין פשיטא מהו דתימא לבשולי אותן היתירות קא מיכין. וכיון שכונתו לשום בישול בעלמא האי קרא שנתבשלה בכבשן אסורה. קמ"ל לשרורי. פ"י לחוקם קא מיכין ולא לבישול. גוויין דשמעתא עובד כוכבים שלקח בשר מירשאל ונתנו ע"ג האור אם נתבשל כמאכל ישראל בשר ע"ג גחלים ובא עובד כוכבים ומהפך בו עד שיבוא מביהכ"נ או מביהמ"ד ואינו חושש. והני מילי דליכא חשש דלמא חליף ליה:

אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא. פרש"י דרבנן גזר משום דחייש שמא יאכלו דברים טמאים ויותר היה נראה לפרש הטעם משום חממת וכן פ"ה במתני' אומר ה"ר אברהם ז"ר דוד דודאי שלקות אסרו חכמים כשהעובד כוכבים מנשכל ציטו אכל כשהוא מנשכל ציטו של ישראל אין לחוש לא לחממת ולא לשמא יאכלו דברים טמאים ולא הוזהר לו ר"ת דודאי כיון שהעובד כוכבים מנשכל לא חלקו כלל חכמים צין רשות הישראל לרשות העובד כוכבים כי לעולם יש לחוש שמא לא יזהר גם ציטו של ישראל כמו ציטו של עובד כוכבים:

איכא בינייהו דגיס קטנים וארדי ודייסא. פ"י שאינם נאכלים חיים ואין עולין על שלחן מלכים ואור"ת דמנאקט הני ולא נקט דש וגבינה שעולין על שלחן מלכים ונאכלים חיים ש"מ דעני למנאקט דברים שנעשה בהם לשון אחרון מוסף על הראשון ולהקל עליו לאפילו אינו נאכל מי כיון שאינו עולה לית ביה משום בישולי עובדי כוכבים ולכן פסק ר"ת דהלכתא כהני כהני תרי לישינו ואי איכא חד מינייהו או נאכל מי או אינו עולה אין צו משום בישולי עובדי כוכבים דבשל סופרים הלך אחר המיקל וראה מדאמרין לקמן בשמעתין (ע"פ) גזי משחא שליחא וכן גזי דשם התלמוד (לקמן נט:). אי משום בישולי עובדי כוכבים נאכל כמות שהוא מי הוא פירוש ולא שייך ביה בישולי עובדי כוכבים אע"פ דעולה על שלחן מלכים הוא וגם ר' יוחנן עזד לקמן (דף נט. ע"ש) עובדא להיתר גזי מורמוסא דשלקי עובדי כוכבים ואכלו ישראל דאסר רשז"ל וא"ל רבי יוחנן דמקטורך עלך זיל הדר דכל שאינו עולה על שלחן מלכים אין צו משום בישולי עובדי כוכבים ואע"פ דמורמוסא אינו נאכל כמו שהוא **חי**: **דגים** קטנים מלוחים אין בהם משום בישולי עובדי כוכבים. פ"י אס דישלן עובד כוכבים אחרי שמלחן ישראל שרו כיון שקודם בישולם היו נאכלים מלחם אמר רב יוסף ואם צלאן סומך עליהם משום עירובי תבשילין ולא גרס עובד כוכבים עד ואי עבדיהו עובד כוכבים כסא דהרסנא כפר"ס והשתא נחא דלא תקשי לקמן דר' יוחנן דאסר דג מליח וצ"ה לזויה דהתם מיידי צמלחו עובד כוכבים והכא מיידי צמלחו ישראל ודגים קטנים מלוחים נאכלין כמו שהם

מדרבנן. שלא יהא ישראל רגיל אכלו צמלחו וזממיה ויכילנו דבר טמא: **דגים קטנים וארדי ודייסא**. אין נאכלין חיים ואין עולין על שלחן מלכים ללישנא קמא יש בהן משום בישולי עובדי כוכבים ללישנא בתרא שרו: **ארדי**. דוליי"ן: **מלוחים**. נאכלין כמות שהן

מחמת מלחן: **כסא דהרסנא**. טיגן צמוריים שומן דגים עם קמח: **הרסנא עיקר**. ואותו מוריים נאכל כמות שהוא חי ושרי: **קמ"ל קימחא עיקר**. ויש צו משום בישולי עובדי כוכבים שהקמח אינו נאכל חי: **כל החגבים שצאגם**. שנחרכו ונתבשלו מחמת האור. חגב אינו טעון שחיטה: **אפי' מריש אוניה**. שהאוזן רכה ונללית צמריכתא אפי' הכי שרי האולא ועובד כוכבים לא לנשכל נאכלין: **דשדא סיכתא**. צבילי"א צלע"ו ליבשה בתנור: **וקבר בה ישראל קרא מעיקרא**. והטמין ישראל בתנור דלעת חיה קודם שהוסק התנור והעובד כוכבים הסיקו ונתבשלה הדלעת: **שפיר דמי**. האולא והעובד כוכבים לא לנשכל נאכלין: **פשיטא**. היינו דר' יוחנן: **מור דסימא**. אפי' עובד כוכבים לנשכל לאפי' סיכתא איכונן והא לשם בישול הסיקו: **קמ"ל**. דאין בישול נכלים: **אלא לשרורי מאניה איכונן**. להקשות את היתד ואין דעתו לבישול: **לשרורי**. לשון שריר וקיס חוק: **בן דרוסאי**. לטעם היה ואוכל כל דבר המבוסס קלת: **בסיסא**. צסל אכל הכא דמנחא אגומי כללו היסק דעובד כוכבים הוה מנשכל לה לזמן מרובה: **שפיתת קדירה קרי כשנותנין אותה על האור**: מנגיסה

עובד כוכבים דהריך רישא שרי למיכל מנייה אפילו מריש אוניה אמר רבינא הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכתא לאתנא וקבר בה ישראל קרא מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא לבשולי מנא קא מיכין קמ"ל לשרורי מנא קא מיכין אמר רב יהודה אמר שמואל 'הניה ישראל בשר על גבי גחלים ובא עובד כוכבים והפך בו מותר' **היכי דמי** אילימא דאי לא הפך ביה הוה בשיל פשיטא אלא לאו דאי לא הפך לא הוה בשיל אלא מותר בישולי של עובדי כוכבים נינהו לא צריכא דאי לא הפך הוה בשיל בתרתי שעו והשתא קא בשיל בהדא שעתא מהו דתימא קרובי בישולא מילתא היא קמ"ל **והאמר ר' אסי** א"ר יוחנן 'כל שהוא כמאכל בן דרוסאי אין בו משום בישולי עובדי כוכבים הא אינו כמאכל בן דרוסאי יש בו משום בישולי עובדי כוכבים התם כגון דאותביה בסילתא ושקליה עובד כוכבים ואותביה בתנורא תניא נמי הכי מניה ישראל בשר על גבי גחלים ובא עובד כוכבים ומהפך בו עד שיבא ישראל מבית הכנסת או מבית המדרש ואינו חושש שופתת אשה קדירה על גבי כירה ובאת עובדת כוכבים ומגיסה

חיים אומר רבי יהודה דמדקאמר מלוחים דמשמע שאין מלוחים אסירי א"כ צ"ל דמיידי בגדולים קצת שעולים לפעמים על שלחן מלכים דאי לא תימא הכי תקשי לן להא דאמר איכא בינייהו דגיס קטנים פ"י דלמ"ד נאכל כמו שהוא חי יש צו משום בישולי עובדי כוכבים ולמ"ד אינו עולה דגיס קטנים אין צו משום בישולי עובדי כוכבים והלכתא כמרייהו לקולא וא"כ אמאי נקט מלוחים אפילו אין מלוחים נמי: **קא משמע** ד' קימחא עיקר. מכלל היה **ר' יוחנן** וצ"ה לזויה דהתם מיידי צמלחו עובד כוכבים ואי עבדיהו עובד כוכבים כסא דהרסנא קמחא עיקר ולא הרסנא וליפיק אסורי. אמר רב ברונא אמר רב עובד כוכבים שהצית אור באגם כל חגבים שצלו מחמת האור ולא דיעו אי טמא ואי טהור כולן אסורין ולא מיבעיא עובד כוכבים אלא אפילו ישראל שהצית האור

(א) אולי דל"ל נאכלת בחי (ומפסק דמיידי נאכלת) ונאכלת בפת ודייסא אינה נאכלת בחי וכו' וי"ע שם.

ואתא